

ensstemmelse med Fortiden, vor nuværende Politik i Sammenligning med Socialdemokraternes Program fra 1871, og hvis det ærede Medlem kan vise, at vi ligeledes er vanslægtet, vil vor Kritik af Venstres Vanslægtning tabe noget af sin Kraft. Men det, som det ærede Medlem gjorde, var noget ganske andet. Det ærede Medlem kom til blandt andet at paavise, hvilken Selvkritik der er Adgang til, hvilken Aandsfrihed der findes indenfor Socialdemokratiet: saaledes kan den ene Socialdemokrat kritisere den anden, saaledes kan Hr. Steincke i „Socialisten“ kritisere, hvad enten det nu er det ærede Medlem Hr. Wiinblad eller min Ringhed i „Social-Demokraten“ — jeg ved ikke, fra hvilket Aarstal det var. En saadan Aandsfrihed og Rummelighed er der indenfor det socialdemokratiske Parti, at den Mand, som har fremsat en saadan Kritik af Partiets Hovedorgan, ikke tager i Betænkning ved Hjælp af den Agitation, „Social-Demokraten“ udfolder, at blive Landstingsmand i det socialdemokratiske Parti. Det synes jeg er en Kompliment til vort Parti. Hvorvidt nu Hr. Steinckes Kritik af disse kritiske Artikler i „Social-Demokraten“ var berettiget eller ej, er et helt andet Spørgsmaal. Ifølge Hr. Steinckes Mening skulde disse Artikler have kritiseret Præsterne for stærkt og i for stærke Ord. Derom maa jeg maaske sige, at noget Angreb paa religiøse Følelser fandt jeg ikke i det, som blev oplæst, i alt Fald har det sikkert ikke været Meningen.

En Kritik af Præsterne er udfoldet fra mange Sider, ikke blot fra Socialdemokraternes Side, men fra Præsterne selv, fra Kirkens egne Mænd. Jeg erindrer om, hvad en nulevende Præst, Føreren for Indre Mission Pastor Moe i Skanderup, har sagt om sine Præstekolleger, om andre Retninger indenfor Kirken.

Han har udtalt om Grundtvigianerne, at de ikke var bedre værd end at skoldes levende som Oldenborrer, han har udtalt om de grundtvigianske Medlemmer i hans Menighed, at der var ikke mere Kristendom i dem end i hans gamle So, som gik ude paa Møddingen. Jeg erindrer om, hvad en Præst, Estrup, nylig har tilladt sig at skrive offentligt om en af den danske Kirkes Stormænd. Jeg tillader mig at minde om, hvad en Pastor Ifversen sagde om det radikale Ministerium, og det fik han Lov til, en saadan Aandsfrihed raadede ogsaa i det radikale Ministerium, da det regerede, at det tillod en underordnet Embedsmand at stemple Ministeriet saaledes, som Pastor Ifversen tillod sig at gøre. Hvad har ikke en

Søren Kierkegaard sagt om Præsterne? Og har han ikke sagt det med Ord, der vist i nok saa høj Grad som den Artikel, det ærede Medlem Hr. Moltesen citerede fra „Social-Demokraten“, af visse indskrænkede Mennesker kunde opfattes som et Angreb paa religiøse Følelser? Søren Kierkegaard skrev en Gang, at hvis man vilde opstille den Tro, at Maanen var gjort af en grøn Ost, og man saa vilde ansætte 1 100 Statsebedsmænd til at forkynde denne Tro, vilde snart Folk slutte sig til den. Vilhelm Beck kaldte den katholske kristelige Verdens øverste Chef, Sct. Peters Efterfølger, Kristi Statholder paa Jorden, for en stor Løgner. Vilhelm Beck hudflettede sine Embedskolleger indenfor den danske Folkekirke paa en saadan Maade, at jeg en Gang meget kraftigt baade i Ord og Gerning har maattet forsøge at frelse en Præst indenfor Folkekirken, som Vilhelm Beck tog fat paa med moralske Angreb, efter min Mening ganske uberettiget. Men naar man nu i den Artikel, det ærede Medlem Hr. Moltesen oplæste, søgte et Vaaben mod mig, hvad jeg synes var ganske malplaceret, idet der intet virkeligt Sammenligningspunkt var, maa jeg sige, at denne Artikel sammen med andre Artikler kun var et Led i en Kamp, som ikke vi, men Præsterne havde begyndt mod Socialisme og Socialdemokraterne. Da Socialismen opstod her for et halvt Aarhundrede siden, var saa godt som alle Præsterne Modstandere af Socialismen og Socialdemokraterne og dømte alle Socialdemokraterne ned i det sorteste og hedeste Helvede, det var den almindelige Forkyndelse fra Præsternes Side den Gang; Præsteskabet har jo næsten altid modsat sig ethvert Fremskridt. Men det er ikke nogen ureligiøs Tanke, men tværtimod en religiøs Tanke, de virkelig religiøse Bevægelser har altid i første Linie sigtet paa Præsteskabet og angrebet det, selve Kristendommens Stifter rettede voldsomme Angreb mod Datidens Præsteskab, mod Farisæerne og de skriftkloge, han stemplede dem som Hyklere og Øjenskalke, og han gjorde det med en saadan Virkning, at Farisæerne gik over til Kristendommen; de har i alt Fald senere gjort det.

Saadan begyndte Præsterne i 70erne mod Socialdemokratiet; de vakte forargelige Oprin, naar kendte Socialdemokrater, ja, ogsaa ukendte Socialdemokrater, skulde begravnes; de forbød de røde Faners Nærværelse, den røde Fane, som efter Socialdemokraternes Mening symboliserer den praktiske Udførelse i Samfundslivet af Kristendommens etiske Ideer, det, jeg før